

c i e m e n

centre
internacional
escarré per a les
[minories]
ètniques i les
nacions

Diada Nacional de Catalunya 2026

Per la llengua, els drets i la llibertat dels pobles

Cada Onze de Setembre, Catalunya torna a mirar-se al mirall de la història, del seu passat, present i sobretot del seu futur. La Diada nacional és una jornada de memòria, però també de compromís. Un dia per recordar que la defensa del país és inseparable de la defensa de la llibertat dels pobles, dels drets humans i de la diversitat.

Des del CIEMEN, aquest és el nostre punt de partida per a la Diada de 2026, en un moment en què alguns debats dels darrers anys han perdut centralitat institucional, malgrat que les qüestions de fons continuen obertes. La llengua, la convivència democràtica i la capacitat de la societat catalana per decidir el seu futur formen part d'una mateixa pregunta: quin país volem ser i quina comunitat política volem construir.

Vivim temps en què tornen a guanyar espai, forces i discursos d'ultradreta, a Catalunya i arreu d'Europa. Discursos que erosionen consensos democràtics, assenyalen les persones migrades i les minories, presenten la diversitat com una amenaça i pretenen convertir l'origen en una frontera entre qui pertany al país i qui no. Davant d'això, cal afirmar amb claredat que Catalunya no serà més forta si es tanca, sinó si és capaç de construir una comunitat de drets compartits.

Alhora, obvien problemàtiques reals com la dependència d'un model econòmic basat en el turisme, que satura els serveis, esgota els recursos i se sosté sobre salaris baixos; les desigualtats socials i les dificultats d'accés a l'habitatge; o la manca de capacitat de Catalunya per decidir sobre polítiques essencials, com ara l'acollida, els drets polítics de les persones immigrades o la plena presència de la llengua catalana.

Aquesta lògica de la ultradreta és incompatible amb la idea de nació que sosté el CIEMEN. Els drets nacionals de Catalunya no es poden separar dels drets humans ni de la dignitat de totes les persones que hi viuen. Catalunya és un país divers, i el seu projecte col·lectiu només tindrà futur si és capaç de convertir aquesta diversitat en un espai compartit de drets, participació i pertinença.

La llengua catalana, un lloc central

En aquest projecte, la llengua catalana ocupa un lloc central. Fer del català la llengua comuna no significa aixecar fronteres, sinó obrir portes. Significa oferir un espai de trobada perquè persones d'orígens diversos puguin reconèixer-se com a part d'una mateixa comunitat i d'un projecte democràtic compartit. Una llengua compartida no nega la pluralitat lingüística: ens permet construir un terreny comú i evitar que l'origen es converteixi en un factor d'exclusió.

El català afronta un moment decisiu. El descens del seu ús social fa més urgent que mai reforçar-ne la

Rocafort, 242 bis, 3r
08029 Barcelona. Catalunya
Tel. (+34) 93 444 38 00
comunicacio@ciemen.cat
www.ciemen.cat

c i e m e n

centre

internacional

escarré per a les

[minories]

ètniques i les

nacions

capacitat de ser llengua de vida, de treball, d'educació, de cultura i de relació. La nostra llengua continua viva, té força i té capacitat d'atracció, però necessita polítiques a l'altura del canvi sociolingüístic que viu el país.

I aquesta realitat no s'atura als límits administratius de Catalunya. La comunitat lingüística catalana és una arreu dels Països Catalans. Per això ens preocupen els retrocessos en la protecció i la presència pública del català al País Valencià, les Illes i la Catalunya Nord. Quan la llengua recula en qualsevol part del territori, tota la comunitat lingüística perdem.

A Catalunya s'han fet passos per reforçar l'aprenentatge i la presència pública de la llengua, i és just reconèixer-los, però la resposta encara no està a l'altura del canvi sociolingüístic. El Govern ha de tractar la política lingüística com una política transversal en l'educació, el món laboral, la salut, el comerç, l'audiovisual, l'espai digital i l'acollida.

La llengua es defensa cada dia

La llengua es defensa cada dia. Cada vegada que ens adrecem en català; cada vegada que no canviem automàticament de llengua; cada vegada que ajudem algú que l'està aprenent a fer-la seva, estem ampliant l'espai del català i reforçant la comunitat que el comparteix. Cada conversa compta!

Per la seva banda el govern espanyol ha d'abandonar una concepció jeràrquica de la diversitat lingüística de l'Estat i assumir com a pròpia la protecció efectiva del català, el gallec, l'èuscar, l'occità —aranès a l'Aran — i les altres llengües pròpies. La normalització del català a les institucions estatals i la seva plena oficialitat a les institucions europees no poden dependre de conjuntures polítiques puntuals requereix compromisos sostinguts.

Aquí i arreu: La defensa dels drets dels pobles no té fronteres

Els drets del poble català formen part, alhora, d'una realitat compartida amb moltes altres nacions sense estat i pobles minoritzats arreu del món. Pobles que resisteixen, que preserven les seves llengües i cultures, que reclamen dignitat i que aspiren a decidir lliurement el seu futur. Aquí i arreu, el principi és el mateix: no hi ha llibertat plena si els pobles no poden decidir democràticament el seu futur, de la mateixa manera que no hi ha drets nacionals legítims si no van de la mà dels drets humans.

És des d'aquest compromís que expressem la nostra solidaritat amb els pobles palestí, kurd i sahrauí, com amb tots aquells pobles que reclamen el reconeixement dels seus drets col·lectius i la capacitat de governar-se per vies democràtiques i pacífiques. La defensa dels drets dels pobles no pot tenir fronteres.

Rocafort, 242 bis, 3r

08029 Barcelona. Catalunya

Tel. (+34) 93 444 38 00

comunicacio@ciemen.cat

www.ciemen.cat

c i e m e n

centre

internacional

escarré per a les

[minories]

ètniques i les

nacions

Una solució duradora - política i democràtica

Finalment, ens queda molt de camí per recórrer, cal aprendre del passat, del que hem fet bé i del que hem fet malament, perquè la resolució del conflicte polític entre Catalunya i l'Estat espanyol continua pendent. Les causes que van portar una part molt significativa de la societat catalana a reclamar el dret a decidir no han desaparegut. Però no hi haurà una solució duradora si no és política i democràtica.

El dret a decidir ha de formar part de l'agenda i cal crear les condicions perquè la ciutadania pugui expressar democràticament la seva voluntat sobre l'estatus polític de Catalunya. Per al CIEMEN, aquest dret s'inscriu en el marc més ampli del dret d'autodeterminació dels pobles.

Una Catalunya oberta i lliure

Aquest Onze de Setembre reivindiquem, doncs, una Catalunya oberta i lliure. Una Catalunya que entengui la diversitat com una força constitutiva del país; que faci del català una llengua plenament compartida; que combati el racisme i qualsevol forma de discriminació; i que disposi de les eines democràtiques per decidir el seu futur.

No són reivindicacions separades. Són diferents expressions d'una mateixa idea de país: una Catalunya que no renunciï a la seva llengua, que no renunciï als seus drets i que no renunciï a la llibertat. Perquè defensar Catalunya és també defensar el dret de tots els pobles a existir, a parlar, a decidir i a viure amb dignitat. I aquest és el compromís que, des del CIEMEN, renovem aquest Onze de Setembre.

No defallim!

Rocafort, 242 bis, 3r

08029 Barcelona. Catalunya

Tel. (+34) 93 444 38 00

comunicacio@ciemen.cat

www.ciemen.cat